

OBSAH

Úvod	5
Péče o osobní hygienu nemocných	6
Mytí nemocného na lůžku	6
Péče o nehty	8
Holení vousů	8
Mytí vlasů	8
Mytí vlasů na lůžku	9
Mytí nemocného v koupelně	10
Péče o dutinu ústní	12
Péče o vlasy	13
Celkové mytí nemocného na lůžku	13
Osobní a ložní prádlo	15
Péče o hygienu nemocného v domácnosti	15
Prostředí v domácnosti starého člověka	16
Lůžko a jeho úprava	17
Úprava lůžka, pomocná zařízení lůžka, úprava prostředí	17
Stlání lůžka	19
Pomocná zařízení lůžka	21
Hygienické vyprazdňování, opruzeniny, proleženiny, polohování ..	24
Inkontinence	26
Opruzeniny	26
Proleženina neboli dekubitus	26
Polohování nemocných	30
Aplikace tepla a chladu, léčebná rehabilitace	35
Působení tepla	35
Působení chladu	37
Obklady a zábaly	39
Léčebná rehabilitace	42
Léky	44
Formy léků	44
Balení a označení léků	46
Uložení léků	47
Podávání léků	47

Péče o pomůcky	55
Gumové předměty	55
Smaltované předměty	56
Skleněné předměty	56
Plastové předměty	57
Sledování fyziologických funkcí	58
Sledování tělesné teploty	58
Sledování tepu	60
Sledování dechu	62
Sledování krevního tlaku	62
Sledování moči a stolice	64
Zvláštnosti při ošetřování dlouhodobě nemocných	65
Choroby nervového systému	65
Bércové vředy	67
Cukrovka – diabetes mellitus	67
Nemocní po kolostomii	68
Nemocní v sádrovém obvazu	69
Nemocní po amputaci končetiny	69
Stravování nemocných	72
Dietní systémy	72
Léčebný účinek diety	74
Podávání jídla nemocným	74
Výživa ve stáří	78
Denní režim starých a nemocných osob	80
Péče o umírajícího a zemřelého	81
Příznaky umírání	82
Péče o umírajícího	82
Péče o mrtvé tělo	83
Záznamy	83
Úklid lůžka a pomůcek	83
Seznam použité literatury	84

PÉČE O OSOBNÍ HYGIENU NEMOCNÝCH

Péče o čistotu těla je základní potřebou kulturního člověka. Chodící nemocný pečuje o svou hygienu sám, ležící a zvláště nehybný nemocný je odkázán na pomoc druhých. Sami známe dobrý pocit osvěžení a dobré pohody po očištění těla. Můžeme říci, že péče o hygienu těla má význam:

zdravotní – odstraňujeme nečistoty a odumřelé buňky z kůže

psychický – pomáhá vytvářet pohodu nemocného a vztah k okolí

Pečovat o hygienu nemocných je třeba pravidelně.

- Péče zahrnuje:
- mytí nemocného v koupelně, pod sprchou, na lůžku
  - péči o kůži, vlasy, oči
  - česání, stříhání nehtů
  - čištění zubů a péči o dutinu ústní
  - ošetření znečištěného nemocného
  - péči o čisté ložní a osobní prádlo
  - hygienické vyprazdňování

Péči o hygienu dělíme na péči denní, po několika dnech a péči občasnou.

K denním úkonům patří: péče o dutinu ústní, obličej, ruce, česání, očista genitálu, u mužů holení.

K úkonům po několika dnech počítáme celkovou očistu (koupaní těla, čištění uší, výměnu osobního prádla, stříhání nehtů).

K občasným hygienickým úkonům patří mytí vlasů, výměna ložního prádla, stříhání vlasů a úprava účesu.

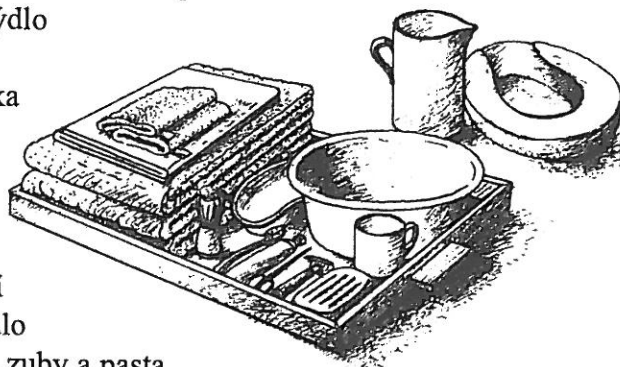
MYTÍ NEMOCNÉHO NA LŮŽKU

Někteří nemocní nemohou opustit lůžko, ale jsou schopni denní osobní hygienu provést sami. Vedeme je k tomu, aby o čistotu

svého těla pečovali sami za pomoci pečovatelky, která jim připraví pomůcky. Těžce postižení nebo nemocní jsou odkázáni na naši pomoc a je naší povinností je denně pečlivě umýt. Osobní hygienu provádíme ráno a večer. Předem si musíme připravit potřebné pomůcky. Šetříme tím svůj čas a pomáháme vytvářet pohodu nemocného. Častým odbíháním a doplňováním pomůcek nevytvoříme u nemocného pocit důvěry a jistoty.

Pomůcky:

- 2 žínky: na horní a dolní polovinu těla
- ručníky, mýdlo
- umyvadlo
- emitní miska
- nůžky na nehty

- čisté osobní a ložní prádlo
- kartáček na zuby a pasta
- nepromokavá podložka k ochraně prádla
- podložní mísa a nádobka s hubičkou pro hygienu žen
- holicí potřeby pro muže

Postup při mytí:

Nejprve nemocnému řekneme, že ho jdeme umýt. Postup musí být šetrný a citlivý, aby u něj nevzbuzoval pocit obavy, např. z bolesti, a tak nevytvářel nepříjemný pocit. Během celé činnosti s nemocným hovoříme, zjišťujeme jeho pocity. Pomůcky umístíme tak, aby byly při ruce, a dbáme na to, aby žádná z pomůcek neležela na zemi.

Zavřeme okno a dveře.

S nemocným se poradíme, jak teplá voda mu vyhovuje.